I

(Resoluties, aanbevelingen en adviezen)

RESOLUTIES

EUROPEES ECONOMISCH EN SOCIAAL COMITE

576e ZITTING VAN HET EUROPEES ECONOMISCH EN SOCIAAL COMITÉ, 22.2.2023-23.2.2023

Resolutie van het Europees Economisch en Sociaal Comité over Oekraïne, één jaar na de Russische invasie — de kijk van het Europees maatschappelijk middenveld

(2023/C 146/01)

Rapporteurs: **Stefano MALLIA**
Oliver RÖPKE
Séamus BOLAND

Rechtsgrond	Artikel 52, lid 4, van het reglement van orde
Goedkeuring door de voltallige vergadering	23.2.2023
Zitting nr.	576
Stemuitslag	
(voor/tegen/onthoudingen)	160/1/4

HET EUROPEES ECONOMISCH EN SOCIAAL COMITÉ (EESC),

Over de toetreding van Oekraïne tot de EU

1. wijst erop dat steeds meer Oekraïners omkomen in de strijd voor democratie en dat er op tastbare en betekenisvolle wijze erkenning moet komen voor Oekraïnes vastberadenheid om lid te worden van de EU;

2. onderstreept dat het uitbreidingproces wederzijds voordelig is, want het maakt de EU stabieler, versterkt haar geopolitieke positie, bevordert de vrede, haar waarden en het welzijn van haar volkeren ([1]) en levert iedereen voordelen op via een grotere eengemaakte markt, en zal tegelijkertijd Oekraïne helpen om de democratie en de rechtsstaat te versterken en de mensenrechtensituatie te verbeteren;

3. benadrukt dat de EU met betrekking tot het toetredingsproces van Oekraïne eensgezind moet zijn en stelt voor om het voorbeeld te volgen van andere Oost-Europese landen die in de periode 2004-2013 tot de EU zijn toegetreden. Dit noopt tot de oprichting van EU-integratiewerkgroepen onder auspiciën van de respectieve ministeries, waarbij ambtenaren worden opgeleid op het gebied van harmonisatie met de standaarden, normen en procedures van de EU en het EU-acquis in het algemeen;

([1]) Artikel 3 van het Verdrag betreffende de Europese Unie.

4. merkt op dat het proces van toetreding tot de EU moet worden geëerbiedigd, maar dat het duidelijk is dat het toetredingsproces van Oekraïne (zoals dat van alle kandidaat-lidstaten van de Westelijke Balkan en het Oostelijk Partnerschap) zo praktisch mogelijk en op basis van het doorvoeren van relevante hervormingen op het vlak van democratie, rechtsstaat, mensenrechten, fundamentele vrijheden, markteconomie en implementatie van het EU-acquis zijn beslag moet krijgen;

Speciaal internationaal tribunaal voor het misdrijf agressie tegen Oekraïne en sancties tegen de Russische Federatie

5. staat volledig achter de resolutie van het Europees Parlement waarin wordt opgeroepen tot de oprichting van een speciaal internationaal tribunaal voor het misdrijf agressie tegen Oekraïne ([2]). Een dergelijk tribunaal zou tot stand moeten komen in nauwe samenwerking met het Internationaal Strafhof en de VN. Het EESC dringt er bij de EU op aan het voortouw te nemen op het gebied van internationale hulp bij het onderzoeken van oorlogsmisdaden, misdaden tegen de menselijkheid en genocide;

6. steunt de resolutie van het Europees Parlement over "*de aanmerking van de Russische Federatie als staatssponsor van terrorisme*" ([3]) en is met name verheugd over de bepaling waarin de EU en haar lidstaten worden verzocht een EU-rechtskader te ontwikkelen voor de aanmerking van staten als sponsors van terrorisme en staten die terroristische middelen gebruiken. De invoering van een dergelijk EU-rechtskader moet resulteren in belangrijke beperkende economische, politieke, sociale en culturele maatregelen tegen dergelijke landen;

7. spreekt zijn steun uit voor het voorstel om de Wagnergroep op te nemen op de terrorismelijst van de EU;

Voorkoming van Oekraïense oorlogsmoeheid

8. beklemtoont dat het voor de democratie in de wereld rampzalige gevolgen zou hebben als Oekraïne de oorlog tegen Rusland zou verliezen. De EU moet alles in het werk stellen om Oekraïense oorlogsmoeheid te voorkomen. De EU is zelf een vredesproject en is dan ook moreel verplicht om Oekraïne zo lang mogelijk en met alles wat nodig is bij te staan, ook met humanitaire hulp en infrastructuurvoorzieningen;

Wederopbouw en herstel van Oekraïne

9. wijst erop dat de EU nu al plannen en instrumenten moet ontwerpen die nodig zijn voor de wederopbouw van Oekraïne. Van het multi-institutionele donorcoördinatieplatform voor Oekraïne gaat een sterk signaal uit dat de internationale gemeenschap Oekraïne steunt en zal blijven steunen. Het is gefocust op kortetermijnhulp, maar zou evenveel aandacht moeten besteden aan de wederopbouw van Oekraïne op de lange termijn;

10. onderstreept dat de wederopbouw- en herstelplannen voor de Oekraïense samenleving en het Oekraïense grondgebied gepaard moeten gaan met eerlijke arbeidsvoorwaarden, eerbiediging van het arbeidsrecht, bevordering van fatsoenlijk werk en het recht op een veilige en gezonde werkomgeving, alsook opleidingsmogelijkheden voor iedereen;

11. benadrukt dat de wederopbouw van Oekraïne een enorme taak zal worden en dat nu alle nodige voorzieningen moeten worden getroffen zodat Oekraïners zo snel mogelijk na afloop van de oorlog weer een normaal leven kunnen leiden en een concurrerende economie kunnen opbouwen die de groene, digitale en rechtvaardige transitie mogelijk maakt en welvaart voor alle Oekraïners genereert. Bij deze processen moet ook steun worden verleend voor het creëren van arbeidsplaatsen in Oekraïne die als gevolg van de Russische invasie verloren zijn gegaan;

12. dringt erop aan dat de sociale partners en maatschappelijke organisaties bij het opstellen, uitvoeren en monitoren van de plannen voor wederopbouw en herstel worden betrokken. Die betrokkenheid zal ervoor zorgen dat er fair en transparant te werk wordt gegaan en dat middelen worden ingezet waar zij het hardst nodig zijn;

13. herinnert eraan dat het in het wederzijds belang van de EU en Oekraïne is om Oekraïense bedrijven in al hun diversiteit te helpen de oorlog te overleven en om hen tijdens de wederopbouw te helpen de basis te leggen voor een bloeiende economie. Naast de samenwerking in het kader van het programma voor de eengemaakte markt moet Oekraïne ook toegang krijgen tot andere belangrijke EU-programma's. Voor bedrijven zijn er verdere en betere steunmaatregelen nodig op het gebied van kennisdeling, logistiek en toegang tot directe en indirecte financiering;

([2]) Resolutie van het Europees Parlement van 19 januari 2023 over de oprichting van een tribunaal voor het misdrijf agressie tegen Oekraïne (2022/3017(RSP)).

([3]) Resolutie van het Europees Parlement van 23 november 2022 over de aanmerking van de Russische Federatie als staatssponsor van terrorisme (2022/2896 (RSP)).

14. dringt erop aan dat de sociale dialoog in Oekraïne onder het oorlogsrecht wordt hervat, ondanks de uitdagingen die dit met zich mee kan brengen. De sociale dialoog vormt de kern van de verdragen van de Internationale Arbeidsorganisatie (IAO) en de associatieovereenkomst tussen de EU en Oekraïne en zal een van de belangrijkste instrumenten worden in het overleg tussen regering, werkgevers en werknemers over kwesties in verband met de economische en sociale wederopbouw van het land;

15. is ingenomen met de positieve tripartiete overeenkomsten over de hervormingen van het arbeidsrecht in Oekraïne en de verwachte verbetering van de wettelijke bepalingen inzake collectieve arbeidsovereenkomsten, en benadrukt dat deskundigen uit Oekraïne, de IAO en de EU moeten worden betrokken bij de implementatie van internationale arbeidsnormen en sociale en arbeidsgaranties;

Ondersteuning van contacten tussen maatschappelijke organisaties en tussen burgers

16. looft de solidariteit van maatschappelijke organisaties in de EU en Oekraïne die oorlogsvluchtelingen eerste hulp en andere steun hebben verleend;

17. benadrukt dat het ter versterking van het Oekraïense maatschappelijk middenveld belangrijk is een EU-mechanisme in het leven te roepen om Oekraïense maatschappelijke organisaties financiële middelen ter beschikking te stellen en hun deelname aan EU-netwerken van maatschappelijke organisaties te faciliteren. Bijzondere aandacht moet uitgaan naar het verlenen en coördineren van financiële en administratieve steun aan het platform voor het maatschappelijk middenveld EU-Oekraïne in het kader van de associatieovereenkomst tussen de EU en Oekraïne en aan andere Oekraïense maatschappelijke organisaties, waaronder in Brussel gevestigde overkoepelende netwerken en Oekraïense diaspora-organisaties;

18. pleit ervoor dat de begrotingsmiddelen van het programma Erasmus+ voor Oekraïne in 2024 worden uitgebreid, zodat nog eens duizend in aanmerking komende personen uit Oekraïne van het programma kunnen profiteren en het mogelijk wordt om tussen de EU en het Oekraïense maatschappelijk middenveld bruggen te bouwen en te versterken. In dit verband kunnen stage- en uitwisselingsmogelijkheden bij het EESC en andere EU-instellingen helpen om Oekraïense jongeren bewuster maken van de sociale en economische voordelen van integratie in de EU.

Brussel, 23 februari 2023.

De voorzitter
van het Europees Economisch en Sociaal Comité
Christa SCHWENG